

ENSIMMÄISEN SUOMENMESTARUUDEN TUONUT LEGI

Talkooväki ihmettelee, kun moottorisaha leikkaa isoa aukkoa puisen omakotitalon seinään. Aukosta tulee matalahko, mutta leveä. Juuri sellainen, josta saa vedettyä ulos tuliterän uuden Litin! Kaksi vuotta kestänyt vanerisen ja mahongilla sisustetun veneen rakennusprojekti on päätöksessään kauniina heinäkuun päivänä kesällä 1977. Vene saa nimekseen ”Kristiina” ja Ilkka Liljan mittaaman rungon numeroksi tulee 12996. Sampa rupeaa naulaamaan veneen rakentaneen Ilkka isänsä kanssa seinää umpeen, jotta olohuone pääsisi taas alkuperäiseen käyttöönsä!

”Kristiina” purjehti ensimmäiset kuusi vuotta pääsääntöisesti Längelmävedellä ja Päijänteellä. Purjehduskilpailut rupesivat kiinnostamaan ja kun Keijo ”Keke” Tulomäkikin innostui asiasta niin osallistuimme ensimmäiseen Päijännepurjehdukseemme vuonna –81. Kisa oli myötätuulakilpailu ja mieleen jäi muista veneistä heitetty ihmettelevä kysymys: ”Miksei pojat vedä isoa rähtiä ylös?” Eipä ollut mitään vetäjä, koska veneeseen ei ollut vielä hankittu spinaakkerivarustusta! Seuraavankin vuonna purjehdimme Päijänne purjehduksen ilman spinnua.

Innokkaita purjehduksen kokeilijoita oli riittävästi, mutta vakiomiehistön saamisessa oli alituisia vaikeuksia. Päijännepurjehdukseen –83 Keke sai houkuteltua Annan, joka astui kilpailuaamuna Asikkalassa purjehdemaan elämänsä ensimmäisen kerran! Kisassa ei vauhti päättyä huimannut sillä koko viikonlopun vallitsi lähes täysi pläkä ja aikaa kului pitkäksi yli 30 tuntia vaikka kilpailu lyhennettiin Kärkisiin! Lightning -luokan voitti Ilkka Liljan ”Valko” ajalla 31.31.20.

Helteisenä kesälauantaina –83 löysi ”Kristiina” itsensä hotelli Keurusselän upottavalta rantahietkeltä. Olimme valmistautumassa muiden Litien kanssa ensimmäiseen ranking purjehdukseen. Murphy & Nye purjeemme vetivät hyvin ja spinaakkerikin oli hankittu täksi kesäksi. Tuulta oli sen verran, että saimme spinnun hienosti auki ja heti kohta veneen nurin. Yritys ja into oli alusta alkaen kova.

”Kristiinan” pystyyn nostaminen oli aina erittäin helppoa ja nopeaa. Vene oli rakennettu erityisen vahvaksi, josta osoituksena esim. tupla määrä poikittaisia jäykistekaaria. Veneessä oli välipohja. Tämän lisäksi reunakansien alaosat oli rakennettu kelluntatankeiksi. Keula oli maston etupuolelta kokonaan vesitiivistä säilytystilaa samoin kuin koko peräkannen alapuolinen osa. Retkeilyä varten veneessä oli erinomaiset säilytystilat. Tämä kaikki luksus kostautui tietysti ylimääräisenä painona jota olikin 45kg. Veneen kaaduttua vene kellui hyvin korkealla: koko kölilaatikko pysyi vesirajan yläpuolella. Kelluttava puumasto edesauttoi, että vene ei koskaan kääntynyt ”turtleksi”. Pystyyn noston jälkeen veneessä oli äyskäröitävää vettä hyvin vähän. Alumiinimasto hankittiin –84.

Kesäkuun 9. päivä –84 osallistuimme Valkeakoskella ranking purjehdukseen. Seuraavassa on suora lainaus tuon kilpailun muistiinpanoistamme:

” Lauantai 9.6.

Valkeakoskella ranking kisoissa. Kolmantena Timo Jäntti Rautpohjasta. Keli oli poutainen. Tuulen nopeus puuskissa kohtalaisen kova

*(plaanasi ilman spinnua melkein jatkuvas-
ti). Ensimmäisessä startissa heti kohta hännillä.
Lopussa 10.*

*Toisessa startissa melkein nappilähtö, mutta
kohta taas kolmen viimeisen joukossa. Emme
saaneet venettä nousemaan yhtä hyvin kuin
muut (kärki) eikä siis myöskään saatu nopeutta.
Puuskissa pyrki nousemaan liiaksi vasten tuulta.
Lopussa 9. "Janita" kaatui ilman spinnua. Ve-
neitä 12.*

Sunnuntaina 10.6.

*Kolmas startti ja viimeisenä maaliin. Kovia
puuskia ja pläkkää. Neljäs startti ja huono lähtö:
lähdettiin linjan väärästä päästä. Tuuli kääntyi
niin, että styyrpuurilla pääsi juuri ja juuri lähtö-
linjan suuntaisesti. Lilja sai vielä huonomman
lähdön. Ensimmäisen kierroksen jälkeen Lilja
keskeytti (Jouni Keränen sai haavan käteensä).
Erittäin huonosta lähdöstä huolimatta olimme
maalissa 8. "Blue Lady" kanssa niin tiukka
kamppailu maalissa, että vasta tuloksista näki
"KRISTIINAN" voittaneen.*

*Kilpailun voitti "VAHINE II", toinen "MASI
III", ja kolmas "FANNY IV". "VALKO" oli 9.
ja me 10.*

Kilpailukipinä kasvoi kasvamistaan ja totesimme Keken kanssa, että paras ratkaisu olisi, jos meillä olisi vakio miehistö. Saimme Tero Kotimäen innostumaan purjehduksesta ja niin päätimme aloittaa aktiivisen kilpailujen kiertämisen.

Tero aloittikin suoraan "huipulta" sillä hän astui ensimmäisen kerran purjveneeseen ensimmäisissä SM –purjehduksissamme –84 Vammalassa. Näissä kisoissa huomasimme konkreettisesti kuinka hienosti Liti -luokassa vanhat konkarit ottavat uudet tulokkaat vastaan. Yhden startin jälkeen venettämme lähestyi BSF:ää edustava porilaisvene "Fanny IV", jonka kippari Seppo Lähdemäki hyppäsi suoraan veneeseemme ja sanoi: "Katsotaanpas pojat nyt ensiksi perusjutut kuinka näitä purjeita pitää säätää!" Tämä kymmenen minuutin pikakurssi siivitti meidät sitten hienosti B –luokan suomenmestareiksi. Tällöin tuli vielä joka vuosi SM:iin niin paljon ensikertalaisia, että heidän kesken jaettiin omat kannustusmitalit.

Nämä Vammalan kilpailut jäivät mieleen tapahtumarikkaina. Eräänä iltana spinaakkeria teipatesamme tulikin Seppo Lähdemäki kysymään mahtaako pojilla olla vakuutukset kunnossa? Eipä ollut, joten kävimme heti seuraavana aamuna otamassa ensimmäisen venevakuutuksemme.

Vammalan kisojen jälkeen ajettiin suoraan Poriin, koska siellä alkoi heti perään EM –purjehdukset. Kisat järjestettiin Mäntyluodon Kallon edustan avomerellä, joten siinä olikin jo ihmettelmistä, kun laskimme "Kristiinan" ensi kertaa

suolaiseen veteen. Lukuissa aikaisemmissa kaa-
doissamme oli peräsimemme ilmeisesti saanut murtumia vesiraja kohtaansa. Spinnuajossa täysmyötäisellä vene ei yhtäkkiä enää tottelekaan peräsintä, koska lapa on katkennut: teemme uskomattomia kuvioita niin luuvartin kuin leenkin puolelle ja saamme kuin saammekin pidettyä veneen pystyssä ja laskettua purjeet alas. Myöhemmin rannassa OPS:n Markku Paloma sanoi katselleensa kieppumistamme ja olleensa täysin varma, että "Kristiina" menee taas nurin! Kukas muu kuin Seppo Lähdemäki rakensi illalla meidän peräsimemme uuteen uskoon ja pääsimme taas jatkamaan kisoja. Toiseksi viimeisessä purjehduksessa olimme jo saaneet mukavasti tuntumaa isoon meriaaltoon ja pidimme venettä pystyssä roikkumalla täysillä viimeisen kryssin loppuosalla. Vene kulki iloisesti kunnes kuului kova paukahdus ja vene kallistui tuuleen päin. Emme hetkeen tajunneet mitä oli tapahtunut. Vene oli pystyssä, mutta purjeet meressä; masto katkesi puomin korkeudelta! Tuli viikon vanhalle vakuutukselle heti käyttöä!

Kesällä 1985 lähti Jyväskylän Lightning laivue 328 kahden veneen voimin "Kristiinan" ja Ilkka Liljan "Valkon" kanssa valloittamaan Juhannusviikolla Lappia. Osallistuimme "Yöttömän Yön Regataan" Napapiirin pohjoispuolella Isolla Vietosella. Juhannus oli vuosisadan yksi lämpimimmistä Lapissa. Taivaalla ei ollut pilven hattaraakaan ja lämpömittari näytti 24 astetta, kun Regatta starttasi keskiyöllä klo 24:00. Leppoisa tuulen henkäys pullisti lukuisten kevytveneitten purjeita ja aurinko paistoi vaarojen välistä! Matka oli elämys myös pitkän ajomatkinsa osalta erityisesti, kun matkaa tehtiin Sampan pari vuotta aiemmin hankkimalla Land Roverilla.

Keitele Regatta on aina kuulunut niin "Kristiinan" kuin "Nikeankin" suosikkikilpailuihin. Purjehduksellisesti reitti on erittäin vaihteleva ja haastava. Kilpailun erinomainen ja erilainen luonne niin vesillä kuin maissa telttayöpymisineen on todella virkistävä poikkeus perinteisiin ratakilpailuihin verrattuna. Yöttömän Yön Regataan osallistumisemme houkutteli Keiteleelle yhden kerran Lightningin Rovaniemeltä saakka.

Alkuvuosina harrastimme innokkaasti retkipurjehdusta. Niin teimme myös Juhannuksena –86, jolloin testasimme kuinka paljon Land Roverin kyytiin saa mahtumaan tavaraa: "Kristiina" veto-koukkuun, kattotelineelle surffilautoja ja yhdeksän henkeä autoon. Ajoimme Perämerelle Hailuotoon purjehtimaan. Lossijonossa ihmettelimme, että miksi kukaan ei oikein halua ajaa lossiin, joten me hurautimme lautalle ensimmäiseksi. Lautan lähdettyä tilanne selvisi: kova luoteistuuli nosti ison aallokon ja jokainen aalto kaatui lautan keulan yli suoraan Lantikan päälle ja siitä venee-

seen. Huonot ikkunatiivisteet aiheuttivat sen, että etupenkkiäisten oli siirryttävä istumaan keskipenkille etteivät kastuisi. Hailuodon päässä moottori ei tietenkään käynnistynyt ja kaikki kanssa matkustajat oli komennettava työntämään yhdistelmämme rantaramppia ylös moottorin ja auton kuivatteluhommiin!

Liti oli meille kaikille ensimmäinen purjeveneemme, joten jokainen asia tuli opeteltua kantapään kautta. Yhdessä kilpailussa se sitten tapahtui, että johdimme kisaa, kun tulimme ylämerkille. Spinnu ylös ja rinta rottingilla kohti seuraavaa merkkiä, mutta... uusi häkellyttävä tilanne sotki ajatukset niin, että emme loppujen lopuksi tienneetkään mille merkille pitää ajaa. Aina olimme vain seuranneet mihin muut purjehtivat. Pian huomasimme, että kaikki muut purjehtivatkin tiukasti sivutuuleen eivätkä tule sinne päin kääntäen mihin olimme jo pitkään menneet! Jiippi-merkille päästyämme olimmekin sitten jo puoli merkinväliä toiseksi viimeisen perässä.

Ulkomaiset EM –kisat tulivat tutuiksi kesällä –86 Ateenan Pireuksessa. Vene pakattiin HSK:n satamassa viiden muun Litin kanssa rekkaan ja itse menimme lentämällä perässä. Kisat avattiin komeasti armeijan puhallinorkesterin tahdittamina. ”Kristiina” veneemme oli rakennettu tarkoituksella lujemmaksi, kuten aiemmin on mainittu, joten kreikkalainen mittamies ihmeissään toisteli: ”very heavy, very heavy...”. Ikinä ennen, emmekä sen jälkeen, ole purjehtineet niin pitkällä radoilla kuin oli Kreikassa. Lähtölinja jo oli pidempi kuin tämän kesän SM:ien ylä ja alamerkin välinen etäisyys. Merkkipoijut olivat isoja kirkkaan värisiä puhallettavia poijuja eikä silti ylämerkkiä näkynyt ennen kuin oli purjehdittu alamerkiltä jonkin matkaa. Porissa hankittu merikemus ei meitä juuri auttanut, kun iltapäivisin alkoi puhaltaa lentokentän suunnalta, siis maalta päin, voimakas tuuli. Tuuli nosti niin korkean ja terävän aallokon, että meillä oli täysi työ pystyä tekemään vastakäännös kryssillä. Näistä kovan tuulen lähdöistä tuli osaltamme lähinnä selviytymiskamppailuja. Kokeneet purjehtijat ja varsinkin paikalliset tietysti nauttivat näistä olosuhteista.

Suomenmestaruus kilpailut Tuusulassa –89 osoittivat todeksi sen, että kilpailuissa voi aivan hyvin pärjätä vaikka vene ei ole minimipainoinen, eivätkä purjeet juuri pakasta vedettyjä. Voitimme ensimmäisen hopeamitalimme ”Kristiina” veneellämme sijoitusten ollessa 2-3-4-(4)-1! Pronssille purjehti täksi kesäksi valmistunut ”Vahine V” 14364 Kari Mäenpään komennuksessa. Silloin

emme vielä tiedettiin, että me tulemme ostamaan tämän veneen kolmestaan kimppaveneeksemme kahden vuoden päästä!

Maailmanmestaruus tason kilpailuihin olemme osallistuneet toistaiseksi ainoastaan yhden kerran Kuopiossa –95. Kilpailut olivat erittäin kovatuuliset ja sijoituksemme 24. Maailman huiput osoittivat selkeästi, kuinka paljon meillä on vielä parannettavaa ja harjoiteltavaa, jotta pystyisimme tasapaiseen vastukseen ja ennen kaikkea nauttimaan purjehduksesta ääriolosuhteissa!

Uusi vuosituhat toi Suomenmestaruus purjehdukset taas kerran kotivesillemme Jyväskylään. Mietimme ennen kilpailuja yhdessä mitä olemme oppineet aikaisemmista kilpailuista ja millä taktiikalla meidän kannattaisi lähteä omiin kotikisoihimme. Totesimme, että olemme monesti pärjänneet hyvin aina joissakin lähdöissä ja jopa kokonaisissa regatoissa, mutta varmuus tahtoo puuttua. Siis kaiken A ja O tulee olemaan onnistuneen perustaktiikan ja tarkan purjehduksen löytäminen. Tässä kaikkein oleellisinta on sitten se, että tämän taktiikan pystyy myös käytännössä toteuttamaan loppuun asti.

Kilpailut käynnistyivät erittäin hyvin ja tämä antoi lisää varmuutta ja tarvittavaa rentoutta. Mestaruustaisto Pertti Pyy ”Amarillo” venekunnan kanssa huipentui viimeiseen lähtöön, missä tilanne oli se, että ”Nikea” oli yhden pisteen takajoasemissa. Erittäin hyvin sujunut lähtö toi meille toisen starttivoiton ja kruunasi näin upeasti ensimmäisen Suomenmestaruutemme!

Kauden 2000 viimeisessä ranking kilpailussa Tuusulassa saavuttamamme toinen sija antoi meille täyspotin sillä voitimme myös koko ranking sarjan!

Tulevan talven lataamme akkujamme ja lähdemme toivottavasti mahdollisimman monen veneen voimin ensi kesänä edustamaan Suomea Italiaan Sisilian MM –kilpailuihin!

Fleet 328
FIN-14364 ”NIKEA”, JVS
Samppa J Salminen
Tero Kotimäki
Keijo Tulomäki

Alla olevassa taulukossa on Jyväskylän Veneseuraa ja Laivuetta 328 edustavien Sampa J Salmisen, Tero Kotimäen ja Keijo Tulomäen purjehdusura pähkinänkuoressa. Vuodesta 1977 vuoteen -90 veneenä oli itse tehty ”Kristiina” L-12996 ja vuodesta -91 eteenpäin Hartti Nisosen tekemä ”Nikea” FIN-14364

Vuosi	SM	EM	MM	Ranking	Päijänne- purjehdus sija / Litit	Keitele Regatta sija / Litit
-81	-	-	-	-	?/24	-
-82	-	-	-	-	14/24	-/3
-83	-	-	-	?	2/13	
-84	12 Vammala	32 Pori	-	?	4/14	?/?
-85	-	-	-	17	1/11	2/3
-86	5 Vääkso	26 Ateena Kreikka	-	4	-/8	
-87	11 Hanko	-	-	5	5/11	1/7
-88	11 Tampere	20 Tampere	-	8	-/6	-/3
-89	2 Tuusula	-	-	5	-/6	1/3
-90	10 Kalajoki	7** La Neuveville Sveitsi	-	10	-/8	2/3
-91	2 Jyväskylä	15 Trasimeno Italia	-	2	-/12	-/1
-92	3 Kuopio	8 Kuopio	-	3	-/8	-/5
-93	2* Helsinki	-	-	3	1/6	1/6
-94	6 Kuopio	12 Yverdon Sveitsi	-	4	-/4	-/2
-95	4 Helsinki	4 Helsinki	24 Kuopio	7	DSQ/4	-/2
-96	3 Tuusula	-	-	12	4/7	1/3
-97	5 Valkeakoski	-	-	21	1/5	1/?
-98	6 Tuusula	9 Tuusula	-	5	-/4	1/4
-99	5 Kemi	8 Murten Sveitsi	-	3	***	1/3
-00	1 Jyväskylä	-	-	1	***	-/2

* => Kipparina Kari Mäenpää

** => Sampa Hurskaisten ”Ressu” veneessä keskigastina

*** => Lightningit eivät saaneet osallistua!